

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 24.03.1977, sp. zn. Tz II 1/77, ECLI:CZ:NS:1977:II.1.1977.1

Číslo: 31/1978

Právní věta: Věc, kterou získal pachatel za trvání manželství trestným činem nebo jako odměnu za něj nebo kterou pachatel nabyl za věc získanou tímto způsobem, se nestává bezpodílovým spoluvlastnictvím manželů. Proto při splnění podmínek uvedených v § 55 odst. 2 tr. zák. lze takovou věc prohlásit za propadlou ve prospěch státu podle § 55 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 24.03.1977

Spisová značka: Tz II 1/77

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Trest propadnutí věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 55 odst. 1
§ 143
§ 452
§ 55 odst. 2 40/1964 Sb. § 125

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 31/1978 sb. rozh.

Věc, kterou získal pachatel za trvání manželství trestným činem nebo jako odměnu za něj nebo kterou pachatel nabyl za věc získanou tímto způsobem, se nestává bezpodílovým spoluvlastnictvím manželů. Proto při splnění podmínek uvedených v § 55 odst. 2 tr. zák. lze takovou věc prohlásit za propadlou ve prospěch státu podle § 55 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 24. března 1977 sp. zn. [Tz II 1/77.](#))

Nejvyšší soud ČSR k stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR zrušil usnesení městského soudu v Praze z 20. prosince 1976 sp. zn. 5 To 163/76 a přikázal tomuto soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 23. června 1976 sp. zn. 1 T 16/76 byl obviněný E. J.

uznán vinným, že na jaře 1971 v Praze po dohodě s ing. J. B. dal predisponovat z tzv. černého konting. J. B. z Vídně do Živnobanky v Praze 1 na tuzexové konto své tchýně M. K. částku 2300 USA dolarů, deklarovanou fingovaně jako dar. Ze získané protihodnoty 16 445 TK zakoupil v PZO Tuzex osobní auto zn. Renault 12 v hodnotě 76 895 Kčs, 700 TK a 2000 Kčs předal ing. B. a zbytek TK spotřeboval pro sebe, přičemž věděl, že částka 2300 USA dolarů byla získána trestnou činností ing. J. B. V jeho činu spatřoval obvodní soud trestný čin podílnictví podle § 251 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) tr. zák. Podle § 251 odst. 2 tr. zák. mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. b), § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu dvou roků, s přihlédnutím ke společenské záruce ZV ROH Mototechna Praha 5. Podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. zák. propadl státu automobil Renault 12 TL, který byl v držení obviněného.

Městský soud v Praze jednal dne 26. srpna 1976 o odvolání obviněného proti výše citovaného rozsudku a usnesením sp. zn. 5 To 88/76 podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. zrušil napadený rozsudek ohledně obviněného v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrátil věc obvodnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Rozsudkem obvodního soudu ze dne 28. října 1976 sp. zn. 1 T 26/76 byl obviněný opět uznán vinným trestným činem podílnictví podle § 251 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) tr. zák., byl mu uložen podle § 251 odst. 2 tr. zák. trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, podmíněně na zkušební dobu 2 roků, s přihlédnutím ke společenské záruce ZV ROH Mototechna Praha 5.

Městský soud v Praze zamítl dne 20. prosince 1976 odvolání obvodního prokurátora a obviněného usnesením sp. zn. 5 To 163/76.

Proti tomuto usnesení městského soudu, jakož i proti rozsudku obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 28. října 1976 sp. zn. 1 T 26/76 podal generální prokurátor České socialistické republiky stížnost pro porušení zákona, ve které vytýkal, že nebyl uložen trest propadnutí věci, tj. auta Renault 12 TL.

Nejvyšší soud ČSR shledal, že byl porušen zákon.

Je správný závěr obou soudů, že obviněný od počátku věděl z jakého zdroje pocházejí valuty, které nechal na sebe bez poskytnutí protihodnoty převést, a že tedy obviněný naplnil svým jednáním znaky skutkové podstaty trestného činu podílnictví podle § 251 odst. 1 písm. b) tr. zák. a s ohledem na majetkový prospěch, který obviněný získal, též znaky § 251 odst. 2 písm. b) tr. zák.

Naproti tomu právní závěry městského soudu, vyjádřené v usnesení téhož soudu ze dne 26. srpna 1976 sp. zn. 5 To 88/76 stran uložení trestu propadnutí věci, jsou vadné. Městský soud v Praze totiž vyslovil názor, že je-li pachatel jen jedním z bezpodílových spoluvlastníků věci, nepřichází propadnutí takové věci v úvahu a nelze za propadlý prohlásit ani spoluvlastnický podíl, když podíl není určen. Městský soud však zcela pominul, jakým způsobem obviněný vozidlo nabyl. Primární otázkou, kterou nechal městský soud bez povšimnutí je, zda vůbec vozidlo, které obviněný zakoupil výlučně za dolary, o jejichž nekalém nabytí nepochybuje ani městský soud, se mohlo stát součástí bezpodílového spoluvlastnictví manželů ve smyslu § 143 obč. zák. Majetek, který byl získán trestnou činností některého z manželů, netvoří bezpodílové spoluvlastnictví (viz rozh. č. 48/1961 sb. rozh. obč.). Spoluvlastnictví se vztahuje pouze na věci (včetně peněz), které byly některým z manželů za trvání manželství nabyty oprávněným způsobem. Zdrojem osobního vlastnictví je především práce člena ve prospěch společnosti, a proto majetek získaný z nepoctivého zdroje nepožívá ochrany osobního vlastnictví. Jasně to vyplývá z ustanovení § 125 i z ustanovení § 452 obč. zák., podle něhož neoprávněným majetkovým prospěchem je i prospěch získaný z nepoctivých zdrojů, jakož i ze zásad občanskoprávních vztahů (čl. VI), podle nichž výkon práv a povinností vyplývajících z občanskoprávních vztahů musí být v souladu s pravidly socialistického soužití.

O takto poctivě získaný majetek v případě obviněného E. J. přece nešlo. Obnos 2300 dolarů, který byl predisponován z konta ing. J. B. na tuzexové konto tchýně obviněného, za kteroužto částku byl zakoupen v prodejně Tuzex osobní vůz Renault, nenabyl obviněný poctivou prací. Obviněný věděl, že ing. J. B. získal tyto peníze jako úplatek od zahraničních kapitalistických firem, přičemž sám je získal od ing. J. B. bez poskytnutí protihodnoty jako odměnu za rady, které ing. J. B. pro jednání se zástupci zahraničních firem poskytoval. Z těchto důvodů se nemohlo takto nepoctivě nabyté vozidlo stát součástí bezpodílového spoluvlastnictví obviněného a jeho manželky.

Jestliže obviněnému nebyl vedle trestu odnětí svobody uložen též trest propadnutí věci, ač pro uložení tohoto trestu zákonné podmínky byly splněny, je uložený trest odnětí svobody, jehož výkon byl podmíněně odložen, ve zřejmém rozporu s účelem trestu. Tuto vadu v rozsudku soudu prvního stupně mohl a měl napravit městský soud v Praze, který v rámci odvolání podaného prokurátorem měl povinnost přezkoumat všechny výroky napadeného rozhodnutí.